

یادداشت

جشن باستانی نوروز

(جلیل بالایی)

اعیاد؛ آثار باستانی و تاریخی؛ صنایع دستی؛ آداب و رسوم و زبان برجسته ترین عناصر هویت ملی یک کشور و جامعه را تشکیل می دهند و اعیاد ملی از کارآمدترین ابزارهای فرهنگی برای تبیین ماهیت ملی یک کشور هستند که چهره و بافت فرهنگی متمایز سرزمین های مختلف را معرفی نمایند که می توان آنها را شناسنامه یک ملت و مملکت قلمداد کرد.

جشن نوروز یکی از کهن ترین و باستانی ترین اعیاد ملی ایرانیان در دوره های گوناگون تاریخی می باشد که درباره پیشینه و خاستگاه آن روایت های متعددی وجود دارد؛ بعضی گفته اند که وقتی جمشید به آذربایجان رسید؛ دستور داد تخت مرصعی بر جای بلندی گذاشته و خود تاج مرصعی بر سر نهاد و بر آن تخت نشست؛ همین که آفتاب طلوع کرد و پرتوهای آن بر تاج و تخت افتاد؛ مردم شاد شدند و گفتند این روز "نو" است و جشنی عظیم گرفتند و از آن روز این رسم ایجاد شد و یا برخی می گویند؛ خدای متعال در این روز عالم را آفرید و آدم (ع) را خلق کرد و داستان های دیگری که مجال پرداختن به آنها در این مقال نیست؛ ولی مفهوم مشترکی که در تمامی این گفته ها از نوروز برداشت می شود؛ ایجاد تغییرات تاثیر گذار یا به تعبیر دیگر ایجاد تحول است.

در سرزمین گهواره تمدن ایران زمین با مراسم چهارشنبه سوری و خانه تکانی و گردگیری به استقبال این جشن می روند و مراسمات نوروز در نقاط مختلف استان به ویژه نواحی روستایی با تفاوت کمی و به صورت خاص برگزار می شوند که چیدن سفره هفت سین؛ افروختن آتش بر پشت بام و پرش از روی آن؛ دید و بازدید؛ قاشق زنی؛ شال اندازی؛ سیزده بدر؛ رویاندن سبزه؛ گره زدن و رها کردن آن در آب روان؛ عیدانه (ته کیسه)؛ نوعید و زیارت قبور؛ بوته جمع کنی؛ آراستگی به لباس های تازه و پخت سبزی پلو یا رشته پلو از بارزترین رسومات این ایام به شمار می آیند.

در مناطق روستایی استان کرمانشاه با توجه به تعمیق باورهای ملی و کهن در فرهنگ و تحکیم وابستگی ها و پیوندهای تاریخی و سنتی مردم؛ مراسمات جشن نوروز با شکوه؛ کیفیت و جلوه های ویژه متعدد و متنوع تری برگزار می گردند که به یقین می توان گفت؛ بخش بزرگی از روح و زندگی دمیده شده در کالبد جوامع روستایی استان می باشند.

به نام دفتر امور روستایی و شوراهای استانداری کرمانشاه با آرزوی نوروزی سرشار از شادی و خرمی؛ فرا رسیدن سال ۱۳۹۵ خورشیدی و عید باستانی و سعید نوروز را به تک تک هم استانی های شریف به خصوص شهروندان عزیز و ارجمند روستایی تبریک و تهنیت عرض می نمایم و امیدوارم سال نو؛ سال بهروزی؛ سربلندی و موفقیت خانواده بزرگ روستایی استان باشد.

پیام نوروزی استاندار کرمانشاه
خطاب به جامعه روستایی استان

یا مقبب القلوب والابصار
یا مدبر اللیل والنهار
یا محول الحول والاحوال
حول حالنا الی احسن الحال

سال نو مبارک

ایران؛ در غرب کشور عزیزمان می درخشید و کرمانشاهیان انسان های متمدنی هستند که یکی از سنت های زیبا و باستانی آنان نوروز است.

اینک در آغاز سال نو فرصت را غنیمت شمرده و بار دیگر نیاز همیشگی به مشارکت، همدلی و همراهی را برای تحقق توسعه متوازن و افق های برتر توسعه پایدار روستایی استان یادآوری می نمایم و از آحاد مردم بزرگوار روستاهای سطح استان دعوت می نمایم همگام با مسئولین خدم برای دستیابی به جامعه روستایی پیشرفته و متعالی، لحظه های دست از سعی و کوشش بر ندارند.

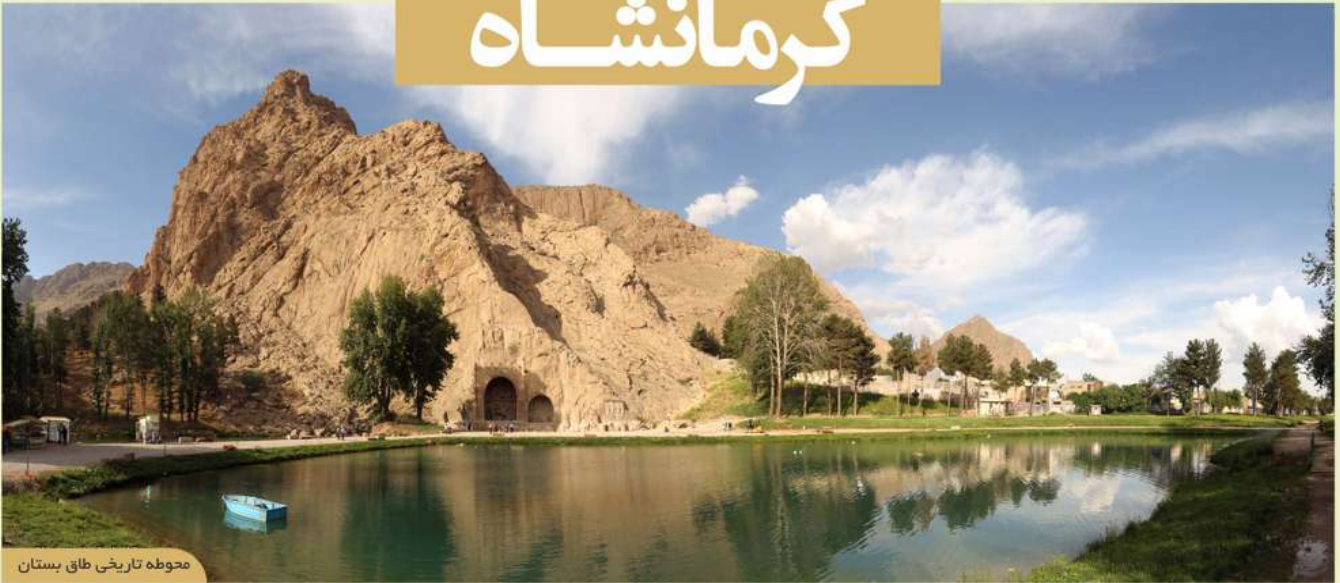
با کمال مسرت، فرا رسیدن سال ۱۳۹۵ هجری شمسی، بهار طبیعت و نوروز باستانی را به همه هموطنان عزیز؛ هم استانی های ارجمند و به خصوص شهروندان روستایی شریف و وفادار تبریک و شادباش عرض نموده، برای همگان سالی توأم با عزت و سربلندی همراه با سلامتی و آسایش آرزو می نمایم.

بار دیگر نوروز با تمام زیباییهایش فرا می رسد، بار دیگر ایام سرخوشی و سرسبزی می آید و بار دیگر طبیعت رخ می نمایاند و جلوه ای از آفرینش و جلال الهی آشکار می سازد.

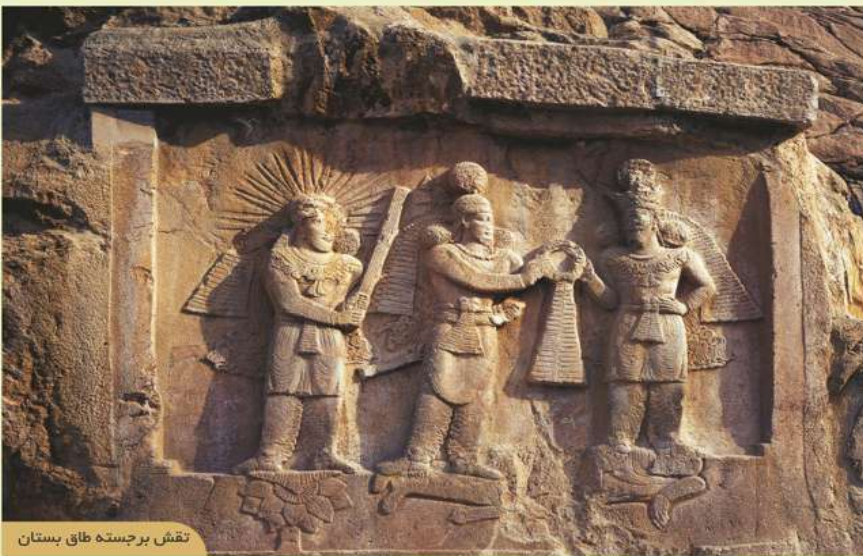
عید نوروز، پرتوی دلربا و چهره ای زیبا از آفرینش است که پیش از آمدنش، انبوه انسان ها را به تلاش و کوشش دعوت می نماید، خداوند رحمان نوید میلاد سال نو را بر دوش نسیم بهاری گذاشت تا این امانت سبز را به رسم آغازی دوباره جلوه گر سازد تا یادمان باشد که هستیم.

ما ایرانیان نیز نوروز را به جشن و سرور می نشینیم و گرمی می داریم و آن را سر آغازی دوباره بر تجدید ارادت، یادگلی و محبت های خالصانه و زدودن کدورت ها می دانیم، آن را فصلی نو برای نو شدن همراه با طبیعت و متخلص شدن به صفات الهی بر شمرده و نسل به نسل، سینه به سینه آن را پاس می داریم. استان کرمانشاه به عنوان سرزمین فرهنگ و تمدن به مانند خورشید تمدن و تاریخ

شهرستان کرمانشاه

محوطه تاریخی طاق بستان

نقش برجسته طاق بستان

شهرستان کرمانشاه با پنج بخش؛ چهار شهر؛ ۱۳ دهستان و ۸۶۰ روستا وسیعترین جغرافیایی روستایی استان کرمانشاه می باشد و شهر کرمانشاه با حدود یک میلیون نفر جمعیت؛ پرجمعیت ترین شهر غرب کشور است که مرکزیت استان کرمانشاه و غرب ایران بر پیکرش سنگینی می کنند. این شهرستان در فاصله ۵۲۶ کیلومتری جنوب غربی تهران و در مسیر راه اصلی تهران - خسروی واقع شده است که ارتفاع آن از سطح دریا ۱۴۱۰ متر است. این شهرستان از شمال به استان کردستان، از شرق به شهرستان صحنه، از غرب به شهرستان اسلام آباد و از جنوب به شهرستان هرسین محدود می شود. زبان مردم شهر کرمانشاه فارسی کرمانشاهی، کردی، کلهری، گورانی و لکی می باشد. طاق بستان، بازار سنتی، تکیه معاون الملک، تکیه بیگلربیگی، مسجد عمادالدوله، حمام حاج شهبازخان، پارک کوهستان، سراب نیلوفر، تالاب هشیلان، موزه مردم شناسی از مهمترین آثار باستانی؛ تاریخی و طبیعی استان کرمانشاه در این شهرستان قرار دارند.

طاق بستان

محوطه تاریخی طاق بستان در دامنه کوهی به همین نام و در کنار چشمه ای در شمال شرقی حاشیه کنونی شهر کرمانشاه واقع شده است. در این محوطه آثاری از دوره ساسانی وجود دارد که شامل سنگ نگاره اردشیر دوم و دو ایوان سنگی به نام های ایوان کوچک و بزرگ است. ایوان کوچک در سمت چپ سنگ نگاره اردشیر دوم و ایوان بزرگ در سمت راست ایوان کوچک قرار دارد.

مهم ترین اثر در طاق بستان، ایوان بزرگ است. این ایوان به شکل فضای مستطیلی به عرض ۷/۸۵ متر و عمق ۷/۶۵ متر است که ارتفاع آن ۱۱/۹۰ متر می باشد، بر روی لبه بام ایوان، هفت جان پناه چهارپله ای با زاویه قائم وجود دارد که ارتفاع هر کدام از آنها ۱۲۹ سانتی متر است. در انتهای ایوان، سکویی وجود دارد که بر روی این سکو و در دو طرف انتهای این ایوان، دو نیم ستون حجاری شده است. این نیم ستون ها فاقد پایه ستون بوده و مرکب از ساقه ستون و سرستون می باشند که در مجموع ارتفاع هر کدام از آنها ۴ متر و قطر آنها ۳۲ سانتی متر است.

تکیه معاون الملک

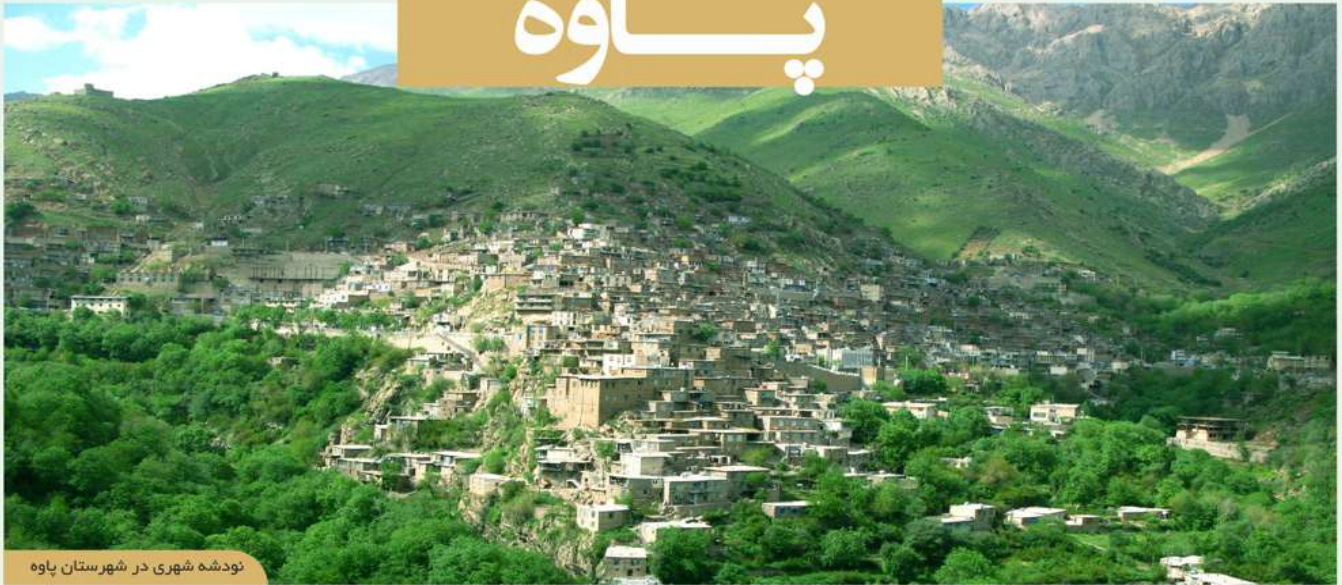
خانه خواجه باروخ - علی منتین

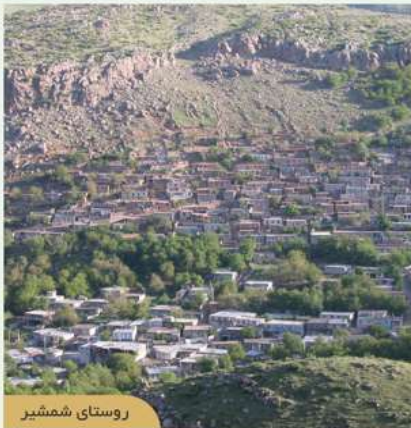
تکیه بیگلربیگی

حمام حاج شهباز خان

نودشه شهری در شهرستان پاوه

روستای شمشیر

می شود، بازمانده برج و باروهای آن سردار است. این سردار مورد احترام مردم اهالی قرار گرفت و بعدها به خاطر تجلیل از او نام این ناحیه پاوه نامیده شد. زبان مردم این شهرستان کردی و گویش غالب؛ هورامی و برخی با گویش جافی تکلم می کنند. جغرافیایی روستاهای شهرستان پاوه؛ جغرافیایی توریسم استان کرمانشاه می باشد و قطب اصلی و محور گردشگری استان می باشند. روستاهای زردویی؛ شمشیر؛ نسیمه؛ دشه؛ خانقا؛ هیروی و هجیع از جمله روستاهای زیبا و باصافی شهرستان هستند و روستاهای شمشیر و خانقا روستاهای هدف گردشگری استان در این خطه با طراوت واقع شده اند. روستای کیمنه در دامنه ارتفاعات سرسبز و خوش آب و هوای دالانی مهد سیاحمانه؛ سرود اصلی و فولکلور هورامی زبانان است.

شهرستان پاوه با سه بخش مرکزی؛ باینگان و نوسود؛ پنج شهر پاوه؛ نودشه؛ نوسود؛ پانه وره و باینگان، ۵ دهستان و ۹۵ روستا در ۱۱۲ کیلومتری شمال غربی شهر کرمانشاه واقع شده که ارتفاع آن از سطح دریا ۱۵۴۰ متر می باشد. این شهرستان از شمال به شهرستان مریوان، از شرق به شهرستان روانسر، از جنوب به شهرستان های جوانرود و از غرب به کشور عراق محدود می شود. شهر پاوه با بافت پله کانی به شهر هزار ماسوله شهرت دارد. پاوه به علت داشتن آب و هوای مناسب، موقعیت خاص جغرافیایی؛ طبیعت بکر و خانه های مسکونی از شهرهای زیبا و مناطق بیلاقی استان کرمانشاه به شمار می رود. مردم پاوه وجه تسمیه پاوه را از نام پاوه، سردار یزدگرد سوم می دانند و بر این باورند که قلعه های دژ و پاسگاه که هنوز در پاوه دیده

روستای شمشیر

روستای شمشیر یکی از روستاهای زیبا و دیدنی بخش مرکزی شهرستان پاوه در استان کرمانشاه می باشد.

روستای شمشیر با آب و هوای معتدل و مطبوع در بهار و تابستان و سرد و خشک در فصل زمستان در دامنه بسیار زیبای رشته کوه شاهو آرمیده است. بیشترین برف منطقه هورامان در روستای شمشیر می بارد و چهره ای زیبا به آن می بخشد. چشمه های زیاد در روستای شمشیر موجود است، چشمه ای شارا؛ درک؛

گونه های مختلف گیاهی و گلهای متنوع و رنگارنگ فراوان است. یخچال های طبیعی، غارهای عمیق و نیمه عمیق کوهستان روستا از جمله غار خوره له که آثار تحقیقات دانشمندان داخلی و خارجی بر در و پیکر آن عیان است هر ساله گروه های کوهنوردی فراوانی از سراسر ایران و کشورهای خارجی را به سوی خود جذب می کند.

آب و هوای ممتاز و باغ های گردو چهره ی زیبایی به روستای شمشیر بخشیده و چشم هر بیننده ای را نوازش می دهد، بدون اغراق باید گفت گل سرسبد هورامان روستای شمشیر است.

هه لیل؛ چاوگ و بسیاری دیگر چشم هر بیننده ای را به وجد آورده است و آرزومند است که بارها و بارها در کنار آنها بیامرد و از طبیعت زیبای آن بهره جوید. بلندترین قله رشته کوه شاهو موسوم به حوضی خانی مشرف به روستای شمشیر بوده و دارای ارتفاعی بیش از ۳۴۰۰ متر می باشد. این رشته کوه زیبا که از سلسله جبال زاگرس است دارای طبیعتی بکر و دست نخورده است به علت موقعیت مناسب آن، محل زندگی انواع گونه های حیوانات وحشی از جمله بز، میش، کل، پلنگ، خرس، گسگ، و... انواع گونه های پرندگان از جمله کبک، عقاب، شاهین، بلبل، قمری و... همچنین

روستای هجیع

روستای هجیع از جمله پر جاذبه ترین نقاط استان کرمانشاه و از مناطق دیدنی اورامانات است و در ۲۵ کیلومتری شهرستان پاوه قرار دارد.

روستای هجیع یکی از روستاهای پلکانی است با کوه های سنگی، مناظر سرسبز، چشمه های خروشان و مسیر پر پیچ و خم که چشم هر بیننده ای را به خود معطوف می کند، به طوری که علاوه بر گردشگران، همواره هنرمندان خوش ذوق را به سمت خود می کشاند. به علت کمبود زمین، پشت بام هر منزلی حیاط منزل پشتی محسوب می شود، طبعاً محل بازی بچه ها است.

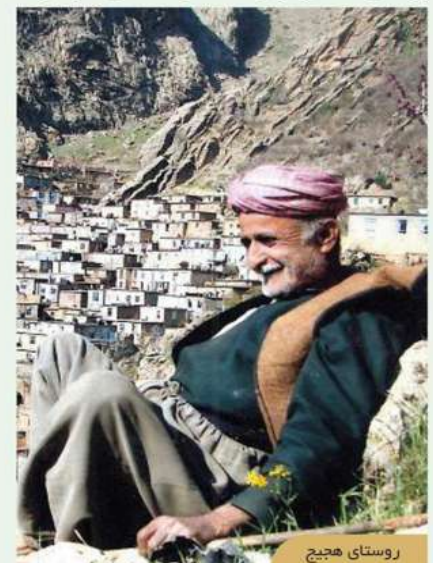
مجموعه روستای هجیع یکی از شگفت انگیزترین روستاهای جهان است با مجموعه ای از خیابان های نیم دایره و ردیف ساختمان های یک رو به دره عمیق و رودخانه زیبای سیروان.

یکی از ویژگی های منحصر و ممتاز مردمان این روستا خود کفایی در تمامی مایحتاج روزانه است به گونه ای که از

گیوه بافی که پاپیوش مردمان مناطق کرد نشین است گرفته تا لباس های سنتی بافته شده از پشم و رنگ طبیعت، تا تهیه خوراک و مایحتاج خوردنی و هر آنچه که نیاز زیستن است در رفاه می باشند که این همه تلاش، کوشش، ذوق و هنر، ریشه در فرهنگ، باور و توانمندی آنان دارد.

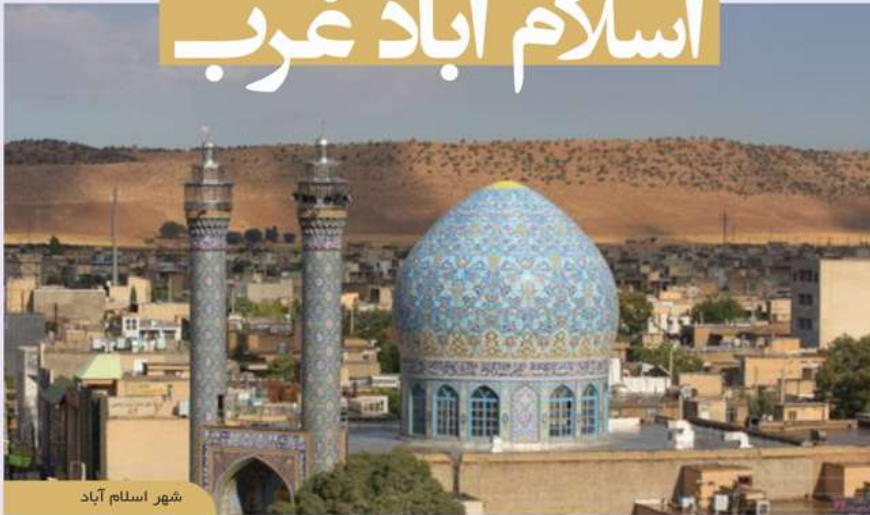
یکی از جاذبه های قابل توجه این روستا وجود امامزاده سید عبدالله فرزند امام موسی کاظم (ع) است که اهالی منطقه از آن به نام کوسه هجیع یاد می کنند و بسیار مورد احترام آنهاست.

در نزدیکی روستا چشمه خروشان وجود دارد که آب آن به رودخانه سیروان می ریزد، این چشمه عجیب که به مانند آبشاری از دل کوه بیرون می آید به چشمه پل معروف است، خروشان آن به گونه ای است که در هیچ فصلی از سال آب آن کم نمی شود و متخصصین و محققین، آب آن را به عنوان یکی از بهترین آب های معدنی دنیا شناخته اند.

روستای هجیع

شهرستان اسلام آباد غرب

شهر اسلام آباد

روستای سراب هرسم

این ناحیه است که در فصل زمستان قله برف گیرشان منظره ای جذاب ایجاد می کند

از نقاط دیدنی این ناحیه مرقد مطهر امام زاده حسن (ع) است. ایشان از نوادگان امام حسن مجتبی (ع) هستند که در طول سال، پذیرای محبان و دوستداران خاندان نبوت و امامت بوده است. در همین منطقه در قله کوه هرسم سنگ برجسته ای به شکل مار، نقش بسته که به کل مار معروف است.

غذاهای محلی روستا عدس پلو، هاش کشک، چلو گوشت، برگ قیسی، ترخینه و قلا است. سوغات محلی این روستا نخود و بزی است.

روستای سراب هرسم یکی از روستاهای هدف گردشگری استان کرمانشاه است که در ۳۵ کیلومتری شهر اسلام آباد غرب در مسیر جاده ارتباطی کرمانشاه - خوزستان در بخش حمیل واقع شده است.

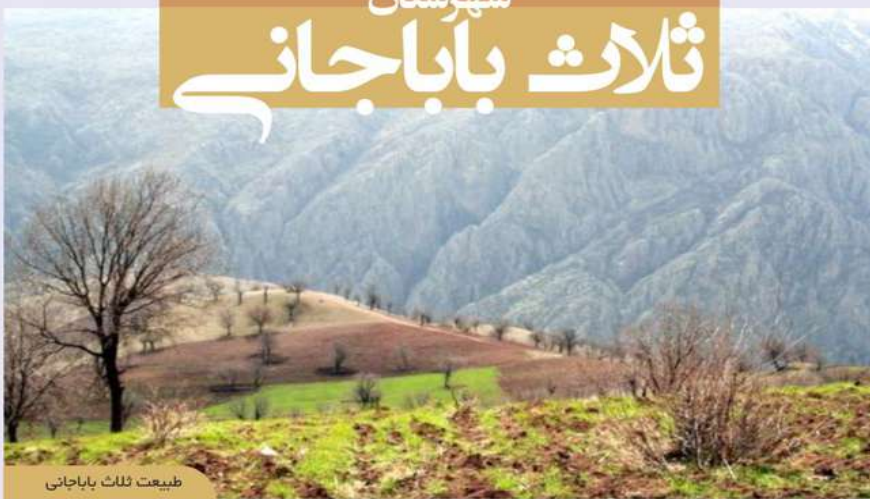
این روستا چشمه سارهای زیبا و خودجوش و یک تالاب بی بدیل پوشیده از گل های نیلوفر دارد که به آن سراب هرسم می گویند. اطراف سراب را درختان ارچن، بلوط و کیکم پوشانده است. طبیعت بکر روستا، کوه های مصفا، تپه ماهورهای به هم پیوسته القا کننده آرامشی خاص هستند. کوه های سراب و پنجه بانه از جاذبه های طبیعی

شهرستان اسلام آباد غرب به مرکزیت شهر اسلام آباد غرب، دارای دو بخش مرکزی و حمیل؛ دو شهر اسلام آباد غرب و حمیل و ۷ دهستان و ۲۰۰ روستا در جنوب غربی شهر کرمانشاه واقع شده و ارتفاع آن از سطح دریا ۱۴۰۰ متر است. این شهرستان از شمال و غرب به شهرستان دالاهو، از جنوب به ایلام و از شرق به شهرستان کرمانشاه محدود می شود. بنای اولیه این شهر، طبق نوشته حمداله مستوفی به دوران آریایی ها برمی گردد. زبان مردم این شهر کردی کلهری می باشد. روستاهای این خطه سرشار از جاذبه های تاریخی و گردشگری هستند و روستای سراب هرسم از روستاهای هدف گردشگری این شهرستان می باشد.

روستای سراب هرسم

شهرستان ثلاث باباجانی

طبیعت ثلاث باباجانی

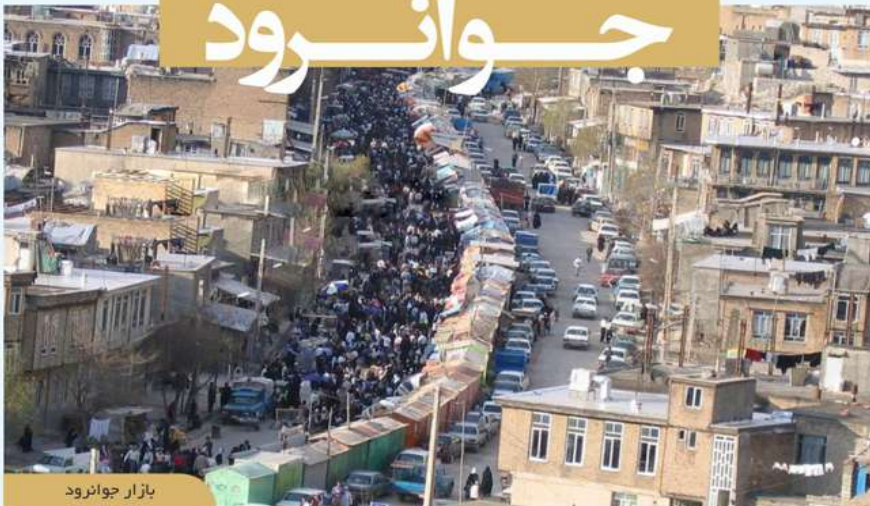
شهرستان ثلاث باباجانی به مرکزیت شهر تازه آباد دارای دو بخش مرکزی و از گله؛ دو شهر تازه آباد و از گله؛ ۴ دهستان و ۲۰۳ روستا می باشد. این شهرستان از شمال به شهرستان پاوه، از جنوب به شهرستان های دالاهو و سرپل ذهاب، از شرق به شهرستان جوانرود و از غرب به کشور عراق محدود می شود. ثلاث باباجانی شهرستانی کوهستانی است که قسمت اعظم آن را کوه ها و زمین های بلند و بخش عمده آن را تپه ماهورهای معروف به زمین های گسسته تشکیل می دهد. این شهرستان در فصل بهار طبیعت بسیار زیبایی دارد. منظره های بسیار دیدنی گردنه سیاتیر، سراوزه و یک شبی، چشم هر بیننده ای را خیره می کند. چشمه ریزه در ۲۰ کیلومتری شرق شهر تازه آباد که در درمان بیماری های کلیوی بسیار موثر است، در شهرستان ثلاث باباجانی است. زبان مردم این شهرستان کردی و گویش آنها جافی می باشد.

طبیعت ثلاث باباجانی

جوانرود

بازار جوانرود

شهرستان جوانرود به مرکزیت شهر جوانرود با دو بخش مرکزی و کلاشی؛ شهر جوانرود؛ ۴ دهستان و ۱۴۰ روستا در ۷۹ کیلومتری شمال غربی شهر کرمانشاه واقع شده است و ارتفاع آن از سطح دریا ۱۳۰۰ متر است. این شهرستان از شمال و غرب به شهرستان پاوه، از جنوب به شهرستان های ثلاث باباجانی و دالاهو و از شرق به شهرستان روانسر محدود می شود. جوانرود در حد فاصل فلات ایران و جلگه بین النهرین قرار گرفته است، یعنی پل ارتباطی تمدنهای ایرانی و تمدن های باستانی بین النهرین بوده است. این نام ماخوذ از نام سرابی به همین نام در این ناحیه می باشد. زبان مردم این شهرستان کردی و گویش آنها جافی می باشد. از جاذبه های این شهرستان می توان به قلعه جوانرود، بازار جوانرود و مناطق طبیعی بکر بسیار دیدنی این شهرستان اشاره نمود. روستاهای این شهرستان با طبیعت زیبا و دل انگیز مقصد خیل عظیم توریست ها از نقاط مختلف استان و کشور می باشند. سفید برگ یکی از این روستاها است که در جغرافیای چشم نواز جوانرود خودنمایی می کند.

روستای سفیدبرگ

روستای گردشگری سفید برگ در حدود ۲۰ کیلومتری شهر جوانرود در بخش کلاشی این شهرستان واقع شده است و برای رسیدن به آن باید ابتدا خود را به جوانرود رسانده و از آنجا در جاده بسیار زیبای کوهستانی آن قرار گرفت. البته این زیبایی در فصل بهار و به خصوص در اردیبهشت ماه چشم نواز می باشد. طبیعت با طراوت، جغرافیای زیبای سفید برگ را به یکی از مقاصد توریست ها و گردشگران در فصول

روستای سفید برگ

مختلف سال جهت گذران تعطیلات تبدیل کرده است. پوشش گیاهی بی نظیر شامل جنگل، باغ و مرتع، وجود چشمه ساران متعدد، وجود کوهساران مرتفع، آب و هوای مرطوب سرد و وجود جاذبه های متعدد طبیعی و فرهنگی از جمله ویژگی های بارز روستای گردشگری سفید برگ است. صرف ماهی کباب در سفید برگ برای گردشگران و مسافران نوروزی به خاطره ای ماندگار برای آنها تبدیل خواهد شد.

روستای سرخه دیزه

روستای سرخه دیزه از توابع بخش مرکزی شهرستان دالاهو استان کرمانشاه، در فاصله ۳۰ کیلومتری کردن غرب و ۱۲۵ کیلومتری کرمانشاه قرار دارد. این روستا اقلیمی معتدل و خشک دارد. آب و هوای آن در بهار و تابستان معتدل و در زمستان سرد و خشک است. روستای زیبای سرخه دیزه که در یک محدوده کوهستانی استقرار یافته، بافت مسکونی متراکمی دارد. اطراف روستا را جنگل های انبوهی فرا گرفته است و خانه های روستایی از مصالح بومی ساخته شده است. روستای سرخه دیزه به دلیل استقرار در کوهپایه و اقلیم معتدل، مناظر و جلوه های طبیعی منحصری دارد. طبیعت زیبا و پوشش جنگلی اطراف آن در بهار چشم هر بیننده ای را به خود خیره و حیرت زده می کند. گونه های جانوری کبک، شغال، گرگ، روباه و خرگوش، زیبایی خاصی به پوشش جنگلی روستا داده است. دره های عمیق ماران؛ دشت های پر از شقایق و دیوارهای بلند صخره ای که در میان آنها جریان آب عبور کرده و پوششی سرسبز و خرم دارد از مناظر بسیار جذاب این روستا است.

از مراسمات خاص مردم سرخه دیزه؛ مراسم «خواند کار» در سه روز از ۱۸ تا ۲۱ آبان ماه می باشد که با نذر و نیاز مردم و قربانی کردن همراه است. مراسم تنبور نوازی در جمخانه روستا نیز بسیار جالب توجه است که در اکثر مواقع سال برگزار می شود. در میان بازی های متداول می توان به گرزان، توپان، زرمشستکی، کوشان، کورکور، هفت سنگ، سولان و خزلوله اشاره کرد. رایجترین موسیقی روستا نواختن مقامات سنتی تنبور، سرنا و دهل و همچنین موسیقی آوازی هوره است.

روستای سرخه دیزه

شهرستان دالاهو

شهرستان دالاهو به مرکزیت شهر کردن غرب با دو بخش مرکزی و گهواره؛ سه شهر ریجاب؛ کردن غرب و گهواره؛ ۵ دهستان و ۱۷۹ روستا در غرب استان کرمانشاه واقع گردیده است که از شمال به شهرستان جوانرود، از جنوب به شهرستان گیلان غرب، از شرق به شهرستان اسلام آباد و از غرب به شهرستان سرپل ذهاب محدود شده است. زبان مردم این شهر کردی و گویش آنها کلهری، گورانی و جافی می باشد. سراب کردن؛ بقعه ابودجانه؛ بابا یادگار؛ مسجد عبدالله بن عمر و تفرجگاه ناودار از عمده ترین ظرفیت های سیاحتی و گردشگری شهرستان دالاهو می باشند. روستاهای این شهرستان با فرهنگ ها؛ آداب و رسوم؛ جنگل ها؛ پوشش گیاهی؛ کوهستان ها؛ باغات متعدد و چشمه سارها و سراب ها رنگین کمانی از تنوع فرهنگی و زیست محیطی را در استان کرمانشاه به تصویر می کشاند. حریر و سرخه دیزه از روستاهای زیبا و هدف گردشگری استان کرمانشاه در این شهرستان واقع شده اند.

روستای حریر

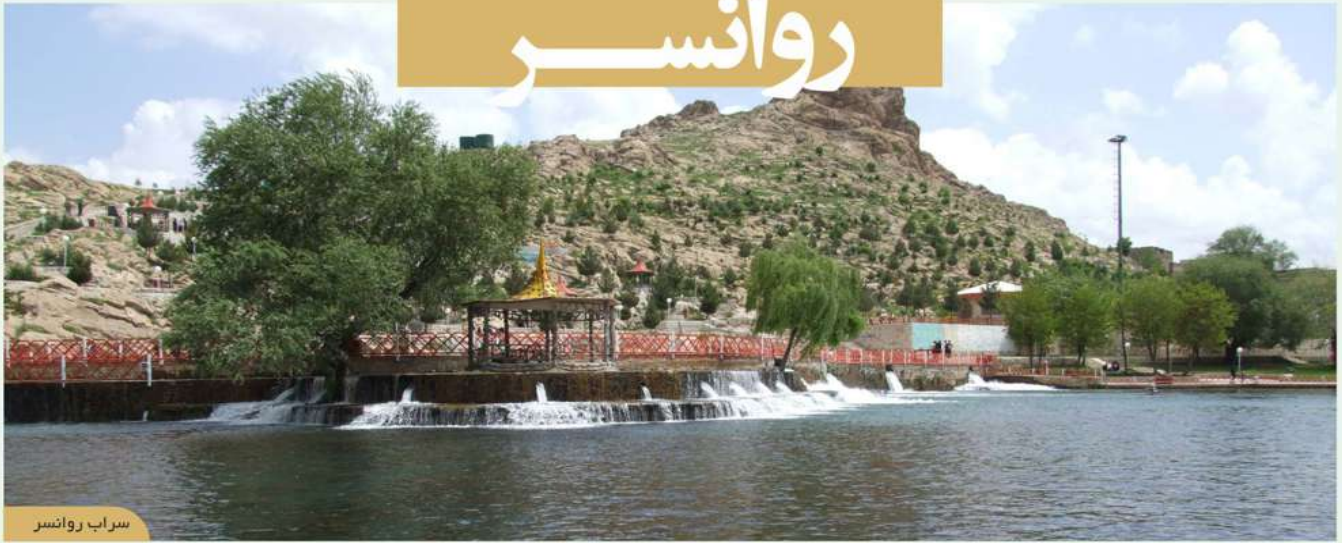
روستای حریر از توابع بخش مرکزی شهرستان دالاهو در استان کرمانشاه در ۵ کیلومتری شهر کردن غرب و ۱۰۰ کیلومتری شهر کرمانشاه قرار دارد. روستای حریر در محدوده کوهستانی غرب استان کرمانشاه استقرار یافته است. آب و هوای این روستا در بهار و تابستان معتدل و در زمستان سرد است و رودخانه حریر از وسط این روستا می گذرد. خانه های روستاییان غالباً دو طبقه است و حالت پلکانی آن چشم انداز زیبایی به روستا بخشیده است. قدمت روستای حریر به دوران حکومت نادرشاه می رسد،

روستای حریر

در بالادست روستای حریر چشمه ای با آب زلال می جوشد. در روستا درخت کهنسال و تنومندی وجود دارد که برای روستاییان بسیار مقدس و قابل احترام است و به گفته افراد سالخورده روستا، قدمت این درخت به ۱۵۰ سال پیش برمی گردد. در داخل و اطراف روستا انواع درختان بلوط، کیکم، بادام و چهار درخت به نام (چهار ملکه) در داخل محدوده سیدضایبگ وجود دارد. مردم حریر به زبان کردی و با لهجه گورانی سخن می گویند. گرزان، چوتوپ، خومان شسارکی، قلاواتان، گردکان بازی، قل قلان و قمچان از بازی های محلی مردمان این روستای استان کرمانشاه می باشند.

شهرستان روانسر

سراب روانسر

روانسر یک دندان آسیای فیل است که مربوط به دوره پلیستوسن است و در نزدیکی شهرک روانسر کشف شده است. از آثار مهم دیگر روانسر تپه موسایی و دو تپه مجاور آن است که از اوایل دوره مس و سنگ (حدود ۷ هزار سال پیش) تا زمانهای اخیر مورد سکونت انسان بوده است. سراب روانسر؛ دخمه شیرین و جنگل زارهای بلوط شبانکاره و غار قوری قلعه در روستای قوری قلعه از بارزترین مناظر طبیعی شهرستان هستند.

جافی می باشد. روانسر دارای آثار باستانی و تاریخی مهمی است و از این لحاظ در باستان شناسی غرب کشور جایگاه ویژه ای دارد. قدیمیترین آثار سکونت انسان در اطراف روانسر به دوره پارینه سنگی میانی تا فرا پارینه سنگی باز می گردد که حداقل از حدود ۵۰ هزار سال تا ۱۲ هزار سال پیش را شامل می شود که بقایای آنها در غارهای کولیان و جاوری و همچنین رودخانه گراب یافت شده است. از دیگر کشفیات قدیمی

این شهرستان به "دروازه اورامانات" شهرت دارد و از نظر جغرافیایی از اهمیت خاصی برخوردار است. شهرستان روانسر دارای دو بخش مرکزی و شاهو؛ دو شهر روانسر و شاهو؛ ۶ دهستان و ۱۶۳ روستا می باشد که از شمال به شهرستان کامیاران، از شرق به شهرستان کرمانشاه، از شمال غربی به شهرستان پاوه، از جنوب به شهرستان دالاهو و از غرب به شهرستان جوانرود منتهی می شود. زبان مردم این شهرستان کردی و گویش آنها

غار قوری قلعه

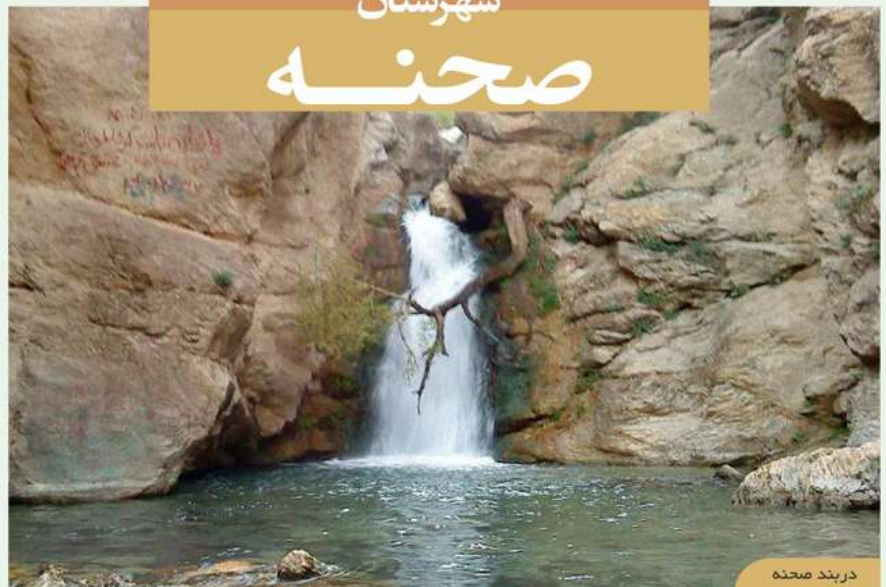

غار قوری قلعه

این غار در حدود ۱۲ کیلومتری شمال غربی شهر روانسر، در دامنه کوه «شاهو» قرار دارد. غار «قوری قلعه» بزرگ ترین غار آبی آسیا است و تا کنون ۳۱۴۰ متر آن شناسایی شده است. وجود جنگل های متراکم با گونه های بلوط، انجیر کوهی، آلبالوی کوهی، بادام وحشی و هم چنین حیواناتی چون گرگ، روباه، خوک، خرگوش، کل و بز در اطراف این غار، زیبایی خاصی به این آن بخشیده است. تقریباً حدود چهارصد متر از این غار نورپردازی شده است و هر روز بازدیدکنندگان بسیاری از این غار دیدن می کنند.

شهرستان

صحنه

در بند صحنه

شهرستان صحنه در شمال شرقی شهر کرمانشاه با دو بخش مرکزی و دینور؛ دو شهر صحنه و میان راهان؛ ۷ دهستان و ۲۲۰ روستا در مسیر جاده همدان-کرمانشاه واقع شده است و ارتفاع این شهر از سطح دریا ۱۳۸۰ متر می باشد. این شهرستان از شمال به شهرستان سنقر و کلیایی، از جنوب و غرب به شهرستان هرسین و از شرق به شهرستان کنگاور محدود می شود. سابقه این شهر به دوران پیش از اسلام می رسد؛ به طوری که گور دخمه هایی از دوره هخامنشی در این شهر وجود دارد. شاید قدیمی ترین مدرک مکتوبی که به این شهر اشاره می کند، متعلق به نوشته های جغرافی نویسان سده چهارم هجری است که در مورد این شهر اشاراتی داشته اند. سراب و آبشار صحنه، منطقه زیبای دربند، گور دخمه بزرگ و کوچک دربند، صحفه تراشیده دربند، تخت تیمور، زیارتگاه شوق علی، گورستان شیر خان دینور، پل دینوراز جمله مناطق دیدنی این شهر به شمار می آیند. روستای کندوله در بخش دینور از روستاهای هدف گردشگری استان در این شهرستان واقع شده است.

روستای کندوله

روستای کندوله

روستای کندوله از توابع بخش دینور شهرستان صحنه می باشد که در ۵۲ کیلومتری شهر صحنه و ۷۵ کیلومتری مرکز استان (کرمانشاه) در ناحیه ای کوهستانی با آب و هوایی معتدل قرار دارد.

روستای کندوله در کوه پایه اسنتقرار یافته و بافت مسکونی متمرکز دارد. روستا معابر عریض دارد و در برخی از آنها درختان بلند و نه‌های آب فضای دلپذیری را به وجود آورده است. تاکستان های زیبا و متعددی که در فصل تابستان خوشه های انگور از تاک های آن آویزان می شود مناظری بسیار جذاب پدید آورده است و همچنین باغات پلکانی واقع شده در دامنه کوه بر زیبایی این مناظر افزوده است.

در ۲۶ کیلومتری روستا دشت پهناور و معروف دینور واقع شده است. این دشت به لحاظ مناظر طبیعی؛ بسیار زیبا و بی بدیل است. این دشت زیستگاه انواع پرندگان و جانورانی مانند کبک، تیهو، گرگ، روباه و خرگوش است.

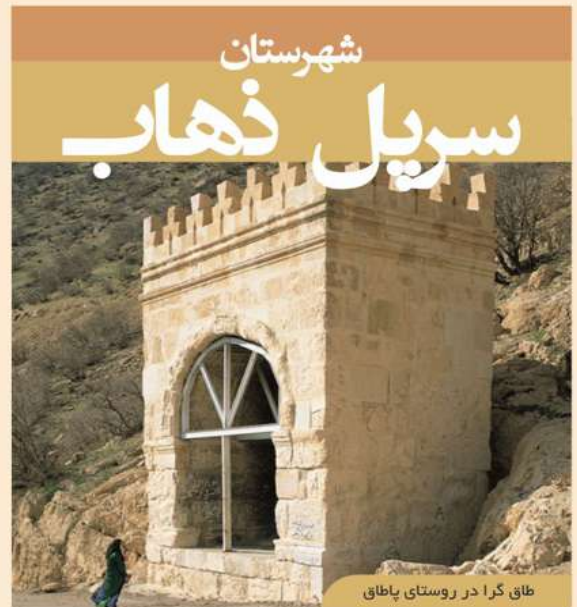
در حوالی روستای کندوله بقعه نور بخش واقع شده است که محوطه اطراف آن به عنوان گورستان روستا مورد استفاده قرار می گیرد. قلعه مروان بر بالای کوه لمه

کردی) و طرح های غیر بومی است و جنبه صادراتی دارند.

پوشاک زنان و مردان این روستا لباس کردی محلی است. از انواع غذاهای متداول در این روستا می توان به دوغینه، آش شلغم، آش ترش و نوعی دلمه محلی اشاره کرد. این روستا از طریق شهرهای کرمانشاه، صحنه و کامیاران قابل دسترسی است.

قه لا (سیه قلعه) در شمال شرقی کندوله قرار دارد و مردم کندوله معتقدند که این قلعه محل اختفای مروان خلیفه اموی بوده است. قلعه مروان از آثار تاریخی این روستا است.

درآمد اکثر مردم روستا از باغداری و دامداری تامین می شود. مهمترین صنعت دستی و هنری مردم روستا، بافت انواع قالی با طرح های بومی (بر گرفته از طرح های

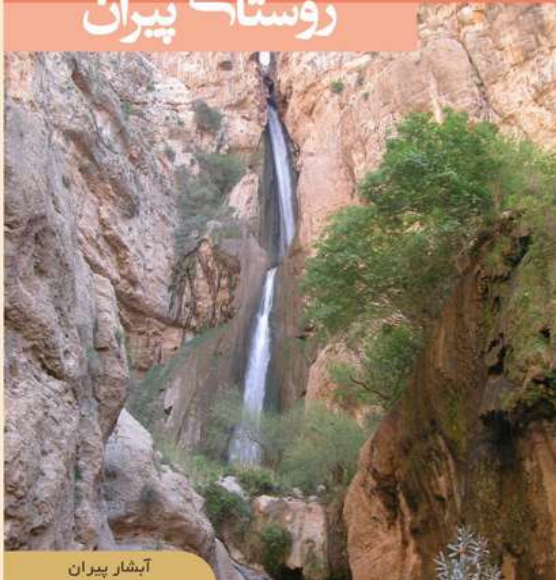

طاق گرا در روستای پاتاق

شهرستان سرپل ذهاب

شهرستان سرپل ذهاب با دو بخش مرکزی و قلعه شاهین؛ شهر سرپل ذهاب؛ ۸ دهستان و ۲۴۹ روستا در جنوب غربی کرمانشاه واقع شده و ارتفاع آن از سطح دریا ۵۵۰ متر است. این شهرستان از شمال به شهرستان های دالاهو و ثلاث باباجانی، از جنوب به شهرستان گیلان غرب، از شرق به شهرستان دالاهو و از غرب به شهرستان قصر شیرین و کشور عراق محدود می شود. شهر سرپل ذهاب بر اساس مطالعه آثار باستانی و کتیبه های آن از قبیل کتیبه و سنگ نوشته انوبانی پادشاه لولوبی ها (که قدمت آن ۴۸۰۰ سال است) و در ضلع شمال شرقی که بر سینه رشته کوه همیشه استوار زاگرس حک شده است، یکی از باستانی ترین شهرهای دنیا محسوب می شود. کتیبه انوبانی نی یکی از قدیمی ترین و به عبارتی اولین هنر معماری رو سنگ آسیا به شمار می رود. نام سرپل ذهاب به این دلیل است که در این محل پلی بر روی رودخانه "حلوان" قرار داشته که در سال ۱۳۴۵ شمسی تخریب شده است. زیج منیزه و طاق گرا در روستای پاتاق؛ آبشار پیران؛ مقبره احمد بن اسحاق؛ گوردخمه دکان داوود؛ قلعه یزدگرد و نقش های برجسته انوبانی نی و سردار آکدی از برجسته ترین جلوه های دیرینه ای و دیدنی شهرستان سرپل ذهاب می باشند. روستاهای این شهرستان از مستعدترین و حاصل خیزترین عرصه های خاکی استان کرمانشاه برای کشاورزی هستند و سرزمین اقوام و مذاهب و فرهنگ ها و سنت های مختلف می باشند. روستای پیران با جاذبه های زیبای طبیعی یکی از دیگر از روستاهای هدف گردشگری استان کرمانشاه در بخش مرکزی این دیار قرار دارد.

روستاک پیران

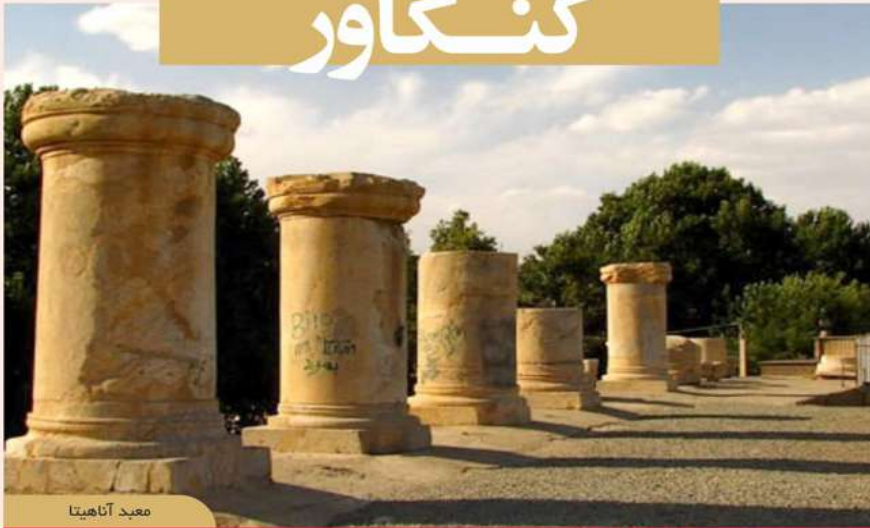
آبشار پیران

روستای پیران در شرق شهر سرپل ذهاب واقع شده است. روستای کوهپایه ای پیران آب و هوایی معتدل و گرم و بافت مسکونی متمرکز دارد. عبور نهر آب از میان کوه های قدیمی همراه با درختان انبوه و مترآم قدیمی و بلند چنار، انجیر تبریزی و گردو با چشم اندازهای طبیعی، جلوه ای زیبا به روستا بخشیده است. چشمه های جوشان در کنار درختان کهنسال و گیاهان خودرو پیرامون آنها جزء مناظر بدیع روستایی در استان کرمانشاه است. مولودی خوانی در ماه ربیع الاول؛ بزرگداشت عید فطر و قربان با جشن و شادمانی و انواع بازی های محلی مانند قمچان و قاقاوان از سنت های مردم این منطقه است. گوجه سبز؛ انجیر و گردو از مهمترین محصولات باغی و زرت و گندم از بارزترین محصولات زراعی روستا می باشند. کره؛ شیر؛ ماست؛ روغن حیوانی و پشم گوسفند از مهمترین فرآورده های دامی و لبنی روستا هستند.

آبشار پیران

آبشار پیران در نزدیکی روستای پیران و ۹ کیلومتری سرپل ذهاب با ارتفاع تقریبی ۳۰۰ متر، قرار دارد. در نزدیکی آبشار پیران، ویرانه های قصر یزدگرد واقع شده که قدمت آن به دوران ساسانی بر می گردد. از جمله جاذبه های این آبشار، فرود کوهنوردان از بالای صخره و ارتفاعات آبشار به پایین است. به طوری که هر سال تعداد زیادی کوهنورد به این منطقه زیبا سفر می کنند. برای رفتن به آبشار پیران باید از سرپل ذهاب حدود ۹ کیلومتر به سمت روستای پیران رفت و پس از حدود یک ربع پیاده وری به منطقه ی زیبایی که آبشار در آن قرار دارد، خواهید رسید.

شهرستان کنگاور

معبد آناهیتا

روستای فش

خودرو فرا گرفته است.

ساز سازی در ایران قدمت طولانی دارد و ساختن ساز تنبور در روستای فش نیز از قدمت دیرینه‌ای برخوردار است. در این روستا به نحو چشمگیری کارگاه‌های ساخت انواع مختلف آلات موسیقی از قبیل تنبور، تار و سه تار دیده می‌شود. در اکثر خانه‌های روستایی در گوشه‌ای از فضای خانه کارگاه کوچکی جهت ساخت تنبور، سه تار و تار دیده می‌شود.

سراب فش یکی از جاذبه‌های طبیعی استان کرمانشاه است که در ۱۷ کیلومتری شمال غرب کنگاور در روستای فش قرار دارد. این سراب در سال ۸۲ به عنوان یک اثر گردشگری ملی به ثبت رسیده است.

روستای فش در قلمرو شهرستان کنگاور در ۱۰ کیلومتری غرب شهر کنگاور و ۱۰۰ کیلومتری غرب کرمانشاه قرار گرفته است که دارای سابقه کهن تاریخی است که با توجه به قدمت گورستان قدیمی و بنای زیارتگاه امامزاده سید جمال‌الدین می‌توان پیشینه تاریخی روستای فش را به قرون گذشته مرتبط دانست.

چشم‌انداز درختان بلند و سرسبز چنار و تبریزی، باغ‌های زیبا و مزارع خرم روستا بسیار دیدنی و تماشایی است. یکی از مهم‌ترین جاذبه‌های طبیعی روستا، سراب زیبا و باشکوه فش است که در نزدیکی روستا قرار دارد و اطراف آن را درختان بلند جنگلی، گل‌ها و گیاهان

شهرستان کنگاور به عنوان دروازه ورودی استان کرمانشاه، در ۹۴ کیلومتری شمال شرقی کرمانشاه و در مسیر راه اصلی همدان-کرمانشاه واقع شده است که دارای یک بخش (مرکزی)؛ دو شهر کنگاور و گودین؛ ۵ دهستان و ۱۱۱ روستا می‌باشد. این شهرستان از شمال به شهرستان اسدآباد، از جنوب به شهرستان نهاوند، از شرق به شهرستان تویسرکان و از غرب به شهرستان صحنه منتهی می‌شود. این شهرستان قدیمی در کنار نیایشگاه آناهیتا ساخته شده و قدمت آن به ۱۱۲۶ سال می‌رسد. رونق این معبد در سفرنامه راه غربی ابریشم زیانند بوده است. زبان و گویش مردمان این شهرستان فارسی محلی، کردی، لری و ترکی ملایری است. سراب فش؛ تپه گودین؛ امامزاده ابراهیم و معبد آناهیتا از جمله جاذبه‌های توریستی شهرستان کنگاور هستند. روستاهای شهرستان کنگاور جاذبه‌های طبیعی و دیدنی خاص خودشان را دارند و روستای فش یکی دیگر از روستاهای گردشگری استان، در این شهرستان واقع شده است.

سراب فش

شهرستان سنقر و کلیایی

که از ارتفاعات «پریشان» در حوالی روستای «چرمه علیا» نگین گردشگری شهرستان سنقر، سرچشمه می‌گیرد. مناظر اطراف این آبشار به خصوص در بهار و تابستان بسیار تماشایی و جالب توجه است.

آبشار پریشان

برف هستند، به این روستا «چرمه» می‌گویند.

چرمه علیا از روستاهای قدیمی استان کرمانشاه است و سابقه سکونت نسبتاً طولانی دارد ساختمان یک حمام قدیمی که تاریخ ساخت آن به دوره ی قاجاریه برمی‌گردد، بیانگر قدمت و سابقه تاریخی این روستا است.

چرمه ی علیا، روستایی کوهستانی با بافت مسکونی متمرکز می‌باشد که در دره استقرار یافته و کوچه‌های پیچ در پیچ و نسبتاً پهن دارد. منظره خانه‌های روستا با دیوارهای خشک‌تی و هم‌رنگ با طبیعت، نشانه در آمیختگی فضای روستا با طبیعت پیرامون است. پوشاک مردم این روستا محلی است که با طرح‌ها و رنگ‌های متفاوت و زیبا دوخته می‌شود.

پوشاک مردان این روستا شامل عرق چین، سربند، فقیانه، کوله و پوشاک زنان نیز مکرز سربند، زیرپوش، پیراهن بلند پرچین و قبا است. متداول ترین بازی محلی روستا؛ گرزان؛ معروف ترین صنایع دستی این منطقه؛ قالی و مهم ترین سوغات این روستا فرآورده‌های لبنی مثل کشک، دوغ، ماست و کره است.

آبشار پریشان

آبشار پریشان، یکی از زیباترین آبشارهای استان است

شهرستان سنقر و کلیایی دارای دو بخش مرکزی و کلیایی؛ دوشهر سنقر و سطر؛ ۸ دهستان و ۲۳۸ روستا و در ۸۵ کیلومتری شمال شرقی شهر کرمانشاه واقع شده است و ارتفاع آن از سطح دریا ۱۷۰۰ متر می‌باشد. این شهرستان از شمال به شهرستان قروه، از جنوب به شهرستان صحنه، از شرق به اسدآباد و از غرب به شهرستان کامیاران محدود می‌شود. بلندترین کوه شهرستان، کوه دالاخانی (به معنای آشیانه عقاب‌ها) در روستای فارسینج است که یکی از مناسب‌ترین کوه‌های غرب کشور برای کوهنوردی است. پست‌ترین نقطه این منطقه هم به ارتفاع ۱۵۰۰ متر در محل خروجی گامیشان در جنوب روستای شاهگذار است. مردم این شهرستان با زبان ترکی، کردی، گویش کرمانشاهی و کردستانی صحبت می‌کنند. بقعه مالک و آبشار پریشان؛ سد سلیمان شاه و کوه دالاخانی از اماکن تاریخی و طبیعی شهرستان سنقر هستند. آب و هوا و چشم‌اندازهای قشنگ؛ روستاهای شهرستان سنقر و کلیایی را به یکی از مقاصد گردشگری در استان کرمانشاه بدل نموده است. روستاهای چرمه علیا و ورمقان از جمله روستاهای هدف گردشگری استان کرمانشاه در تابعیت این شهرستان هستند.

روستای چرمه علیا

روستای چرمه علیا، از توابع بخش مرکزی شهرستان سنقر، در فاصله ۲۳ کیلومتری شمال شرقی شهر سنقر قرار دارد. درباره وجه نامگذاری این روستا با توجه به پژوهش میدانی صورت گرفته، باید گفت که چرمه در زبان کردی به معنای «رنگ سفید» می‌باشد و چون منطقه ای سردسیری و کوه‌های اطراف آن پوشیده از